

at lægge Vægt paa først at gjøre Kirken christelig (Hør!); thi dertil hører, at de Medlemmer, der ere i Kirken, ere der af deres fulde, frie Villie og ere der saaledes, at deres Christelighed ikke er en blot Bekjendelse med Læberne; noget blot Udsvortes, som de maaskee af borgerlige Grunde ansee det for nødvendigt eller ønskeligt at høre til Skue, uden at det virkelig har Rod i Hjertet. Vil man stræbe efter, at Staten skal blive christelig, maa man derfor først og fremmest stræbe efter, at den har Erkjendelsen af, at Sandheden skal fejre ved sin egen Magt, og at det ikke er ved nogen som helst Slags Evang., at man kan fremme Guds Rige, men kun alene ved Ordet, ved Landens Vaaben.

Formanden: Der er endnu saamange Tale-re indtegnede, at der intet Haab er om at faae Sagen sluttet nu; jeg skal derfor afbryde Forhandlingerne og udsætte Mødet til iaften, Kl. 7.

Mødet udsat Kl. 4 1/2.

Kl. 7 gjenoptoges Mødet, og gaves Ordet da først til

Kraiberg: Den ærede Ordfører htrede igaar, at Udvalget havde efterstræbt den størst mulige Enighed, for derved at bidrage Sit til, at disse Lønningslove omsider kunde blive gennemførte; en saadan Enighed er ogsaa opnaaet i saa høj Grad, at der ikke angaaende noget som helst Punkt foreligger et Mindretalsforslag, og den er opnaaet derved, at, som den ærede Ordfører ogsaa bemærkede, de enkelte Medlemmer med Hensyn til specielle Punkter have maattet underordne sig under de Hovedbetragtninger, som gjorde sig gjældende i Udvalget. Det kan nu ikke være min Hensigt at ville forstyrre denne Enighed, og jeg skal derfor med Hensyn til et Punkt, hvor jeg saaledes har maattet høre noget af fra min Anskuelse, ikke opfordre til at stemme imod Ud-

valgets Forslag, men kun for at min Stilling til dette Punkt skal være reen og klar, strax med nogle faa Ord omtale det; det er med Hensyn til Forslaget under Nr. 59, at § 33 skal udgaae. Jeg troer, at Opfattelsen af de Embedsmænds Forhold, hvorom der er Tale i denne Paragraph, ikke er ganske klar, jeg troer, at den Grund, der talte for, at de bleve optagne i Loven om Udbetaling af Gager og Lønninger i Finantsaaret 1859—60, ogsaa maa bringe til, at man lader § 33 blive staaende; jeg vil dog imidlertid opfordre til ved denne anden Behandling at stemme for Udvalgets Forslag, og mellem anden og tredje Behandling søge Veilighed til at bringe dette Punkt under Omtale i Udvalget, for da ved tredje Behandling muligviis at kunne enes med Ministeren om et andet Forslag. — Jeg skal dernæst med nogle ganske faa Ord omtale det Punkt, som er det meest brændende af de Spørgsmaal, som disse Loves Behandling bringer frem, det er nemlig Forslaget om en ny Paragraph, der skal indskydes efter § 33. Man kan vistnok krympe sig ved at tale om Sager af den Art, thi saasnart man gjør det, nedkalder man over sig en Strøm af Bebrejdelser, Beflydninger for Mangel paa christeligt Sindelag, ja, man bliver endog undertiden stemplet som den, der neppe er værdig til at være Medlem af Folketirken, end mindre til at udføre dens Gjerning; men man bør naturligviis ikke af dette Hensyn lade sig afholde fra at udtale sin Overbeviisning. Det er nu min Overbeviisning, at af de Forhold, der ikke angaae Kirkens inderste Væsen, men de høire Former, er der neppe Noget, der i den Grad trænger til Omdannelse, som netop det, hvorom der her er Tale, Præsternes Lønningsmaade. Jeg kommer til at tænke paa et Spørgsmaal, som for faa Aar siden blev rettet til mig af den daværende Cultusminister, jeg mener Madsvig; han spurgte mig, om jeg ikke fandt, at den Maade, hvorpaa Stølelærerne tildeels lønnedes, idet de nemlig skulle modtage Gjes, Pølser og Gud ved hvilke andre saadanne Sager, var en meget fedtet Lønningsmaade. Jeg maatte svare bekræftende derpaa, og jeg mener nu, at det ogsaa er en højst uheldig Maade, hvorpaa Præsterne lønnes, idet de modtage den største Deel af deres Indtægt